

καὶ ὁμωνύμως ἡμῖν. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐ νοοῦσιν ἢ λογίζονται κατὰ
 τὴν τοῦ νοῦ διέξοδον, ἀλλὰ ἀπλῆ ἐπιβολῇ· εἶτα οὐδὲ πρὸς τὸ νοεῖν ἄγον-
 f. 57^v τα· ἐκ τοῦ φαντάζεσθαι, ὡσπερ ἡμεῖς· ὡσαύτως δὲ | καὶ ζῶα εἰ λέγοιντο,
 ὁμωνύμως ἡμῖν λέγοιντ' ἄν· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν τοῦ ζῶου λόγον ἔχουσιν,
 ε εἰ γε ὁ μὲν ἐστὶν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικῆ, οἱ δὲ ἄγγελοι οὔτε αἰσθη-
 τικοί εἰσιν, οὔτε σώματα ἔχουσιν· ἢ γὰρ αἰσθησις, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
 ἔμψυχον, προὑποτίθησι τὸ σῶμα, καὶ διὰ ταῦτα οὐκ ἂν εἶημεν ἐν τῷ
 αὐτῷ γένει μετὰ τῶν ἀγγέλων ἡμεῖς, ἵνα καὶ χωρίζομεθα αὐτῶν τῷ θνη-
 τῷ· κἀντεῦθεν φαίνεται, ὅτι παρέλκον ἐστὶ τὸ θνητόν, καὶ ἐπομένως
 10 φαίνεται ὅτι τὸ λογικὸν εἰδικῆ διαφορά ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀντιστρέ-
 φουσα πρὸς αὐτόν· τὸ γὰρ λογικὸν ὁμολογουμένως πρόσεστι τῷ ἀνθρώπῳ
 μόνῳ· ὁ γὰρ λόγος, ἀφ' οὗ τὸ λογικόν, τοῦ ἀνθρώπου ἰδίως ἐστίν, ὅς
 ἐστὶν ὁ διεξοδικὸς νοῦς· ὁ δὲ νοῦς μᾶλλον ἂν εἴη τοῦ ἀγγέλου. Διὰ τοῦτο
 καὶ μᾶλλον δεῖ λέγειν τοὺς ἀγγέλους νοοῦντας καὶ νοῦς ἢ λογικούς, τὸν
 16 δὲ ἀνθρωπὸν μᾶλλον λογικὸν ἢ νοοῦντα, νοῦν δὲ οὐδαμῶς. Ἄρχει τοσαῦτα
 καὶ περὶ διαφορᾶς.

Leçon XV.

Du propre.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΗ ΠΕΡΙ ΙΔΙΟΥ.

20 Τὸ δὲ ἴδιον διαιροῦσι τετραχῶς.

Διαλεχθεῖς ἡμῖν ὁ Πορφύριος περὶ τοῦ ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστὶ κατ' οὐσίαν
 κατηγορουμένου, νῦν διαλέγεται περὶ τοῦ ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστὶ κατὰ συμ-
 βεβηκός, καὶ τοῦτο διχῶς· πρῶτον γὰρ διαλέγεται περὶ τοῦ ἐν τῷ ὁποῖον τί
 ἐστὶν ἐπουσιωδῶς καὶ ἀφωρισμένως· εἶτα περὶ τοῦ ἐν τῷ ὁποῖον τί
 25 ἐστὶν ἐπουσιωδῶς καὶ οὐκ ἀφωρισμένως, ἐν τῷ· „Συμβεβηκός δὲ
 ἐστὶν“· πρῶτον οὖν τίθησι τὴν πολλαπλότητα τοῦ ἰδίου, ὡς καὶ ἐπὶ
 τῶν λοιπῶν πεποίηκεν· εἶτα ἐκλέγεται αὐτὸ ἐν τῷ σημαίνοντι, περὶ οὗ
 νῦν σκοπεῖ, ἐν τῷ· „Ταῦτα γὰρ καὶ κυρίως.“ Καὶ περὶ τὸ πρῶτον
 δύο ποιεῖ· πρῶτον, τίθησι τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, εἶτα ἐπεξέρχεται. Τὸ δὲ
 30 δεύτερον μέρος, ἐν ᾧ ἐπεξέρχεται, διαιρεῖται εἰς τέσσαρα, εἰς ὅσα διαιρεῖ
 καὶ τὸ ἴδιον, καὶ ἐστὶν ἡ διαίρεσις φωνῆς διαίρεσις εἰς διάφορα σημαίνό-
 μενα. Πρῶτον τοίνυν σημαίνοντος τοῦ ἰδίου λέγει τὸ μόνῳ τινὶ καὶ μὴ
 παντὶ συμβεβηκός· δεύτερον, τὸ παντὶ καὶ μὴ μόνῳ· τρίτον, τὸ μόνῳ καὶ
 παντὶ καὶ ποτέ· τέταρτον, τὸ μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεί. Τούτων δὲ ἐκάστου
 35 τίθησι καὶ τὰ παραδείγματα. Εἶτα φησὶ κυρίως ἴδιον λέγεσθαι τὸ τέταρ-

τον σημαινόμενον· τοῦτο γὰρ καὶ ἀντιστρέφει, τὰ δὲ ἄλλα οὐχί. Ἡ λέξις ἐστὶ σαφειστάτη.

Ἄλλὰ σημειοῦσθαι δεῖ ἐν πᾶσι τοῖς σημαινόμενοις τοῦ ἰδίου πρὸς f. 58 ἀκριβεστέραν αὐτῶν κατανόησιν.

Σημειώσεις.

6

Δόξειεν ἂν τὸ πρῶτον σημαινόμενον μὴ καλῶς ἀποδίδοσθαι, δηλονότι μὴ μόνῳ τῷ ἀνθρώπῳ προσήκειν τὸ ἰατρεύειν· ἐρῶμεν γὰρ τινα τῶν ἀλόγων ζῴων ἰατρευόμενα ὑφ' ἑαυτῶν· ἡ γὰρ λεγομένη κοινῶς νύμφη, ἡ ἐστὶν εἶδος μυός, ἐπειδὴν αἰσθητὰ ἑαυτῆς φαρμαχθείσης τῷ τοῦ ὄφους ἰῶ, οὓς εἴωθεν ἀλίσκειν καὶ κατεσθίειν, ζητεῖ βοτάνην τινὰ παραυτίκα, 10 ἧς φαγοῦσα διαγίνεται ἀβλαβῆς· ὁμοίως καὶ ὁ κύων ἰάται τὰς ἑαυτοῦ πληγὰς περιλείπων τῇ γλώττῃ.

Ἄλλὰ δεῖ πρὸς τοῦτο λέγειν, ὅτι ἡ ἰατρεία διπλῆ ἐστίν· ἡ μὲν τῇ τέχνῃ ποριζομένη, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ὁ ἀνθρώπος ἰατρεύει, ὁ ἔχων τὴν ἰατρικὴν τέχνην καὶ ἀσκήσει καὶ εὕρεσει ταύτης· ἡ δὲ ἐστὶ δι' ὀργάνου 15 φυσικοῦ καὶ ἐρεθισμοῦ φυσικοῦ, καὶ ταύτην ἔχουσι καὶ πολλὰ ἄλλα ζῷα.

Δόξειεν ἂν ἔτι μὴ καλῶς λέγεσθαι, ὅτι τὸ ἰατρεύειν οὐ προσήκει παντὶ ἀνθρώπῳ, διότι ᾧ λόγῳ προσήκει ἐνί, προσήκει καὶ ἐτέρῳ· πρὸς δὲ δεῖ νοεῖν, ὅτι τὸ εἶναι ἰατρόν ἐστὶ διπλοῦν· ἓνα μὲν τρόπον ἐνεργεία, καὶ οὕτως οὐ προσήκει πᾶσιν· ἄλλον δὲ τρόπον δυνάμει, καὶ οὕτω πᾶσιν 20 ἀνθρώποις προσήκει.

Δόξειεν ἂν ἔτι μὴ καλῶς λέγεσθαι, ὅτι τὸ δίποδι εἶναι ἀρμόττει παντὶ ἀνθρώπῳ· ἐνίοτε γὰρ γεννᾶται ἀνθρώπος ἀνευ ποδῶν, ἡ ἓνα πόδα ἔχων. Ἄλλὰ δεῖ λέγειν ὅτι, ὁπόταν τοῦτο συμβῆ, κατὰ συμβεβηκός ἐστὶ διὰ τὸ παρὰ τὸν σκοπὸν εἶναι τῆς φύσεως, διότι ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς 25 φύσεως ἐστὶ τὸ μήτε ὑπερβάλλειν ἐν τοῖς περισσοῖς, μήτε ἐλλείπειν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις· ὁ γὰρ Θεὸς καὶ ἡ φύσις αἰεὶ τὸ βέλτιον σκοπεῖ· ὅθεν ἐάν ποτε περισσεύσῃ ἐν τοῖς περιττοῖς, ἡ ἐλλείψῃ ἐν τοῖς ἀναγκαίοις, ἐξ δακτύλων γινομένου δηλονότι τοῦ ἀνθρώπου ἢ τεσσάρων, τοῦτο παρὰ τὸν σκοπὸν αὐτῆς συμβαίνει. 30

Δόξειεν ἂν ἔτι μὴ καλῶς λέγεσθαι, ὅτι τὸ ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι ἀρμόττει μόνῳ τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ ἄλλοις γὰρ πρόσεσι ζῷοις, οἶον ἵππῳ καὶ κυνί. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο πολλοῖς μὲν τρόποις δυνατόν ἐστὶν | ἀποκρίνα- f. 58^v σθαι· δεῖ μέντοι λέγειν προχείρως οὕτως, ὅτι ἡ πολίωσις ἢ συμβαίνουσα διὰ τὴν σφοδρὰν ὑγρότητα τὴν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ τὴν ψυχρότητα ἔπεται 35 μόνῳ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐστὶν ἴδιον αὐτοῦ κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον τοῦ ἰδίου, διότι ὁ ἀνθρώπος ἐν τοῖς ἄλλοις ζῷοις τοῖς ἴσοις αὐτῷ κατὰ

δ Σημειώσεις om C 10 οὓς εἴωθεν sic codd.

τὴν ποσότητα μείζονα ἐγκέφαλον καὶ μάλιστα ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ἔχει, τοῦ δὲ κυνὸς ἢ πολίωσις καὶ τοῦ ἵππου οὐ γίνεται διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἄλλου εἵνεκα, ἤγουν διὰ τὴν σύμπτυξιν καὶ πύκνωσιν καὶ τὸ πάχος τῆς σαρκὸς αὐτῶν καὶ τοῦ δέρματος. Καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔρρωται ἢ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ζώων ἐνστασις πρὸς τοῦτο τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἴδιον.

Ζητήματα.

Ζητεῖται εἰ τὸ ἴδιόν ἐστι κατηγορικόν, καὶ δοκεῖ μή· πᾶν γὰρ τὸ κατηγορικόν ἐστι κοινόν· ἀλλὰ τὸ ἴδιον οὐκ ἐστι κοινόν· τὸ γὰρ ἴδιον καὶ τὸ κοινόν εἰσὶν ἀντικείμενα· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Ἡ δὲ μείζων φανερά
10 ἀφ' ἑαυτῆς.

Ἔτι, πᾶν κατηγορικόν κατὰ πλειόνων λέγεται· ἀλλὰ τὸ ἴδιον οὐ κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων, διότι ἐνὶ μόνῳ ὑπάρχει, καὶ τὸ ἐνὶ μόνῳ ὑπάρχον οὐ κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων.

Ἄλλ' εἰς τοῦναντίον ἐστὶν ὁ Πορφύριος ἐναριθμῶν τοῖς κατηγορικοῖς
15 τὸ εἶδος.

Πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο φημι, ὅτι τὸ ἴδιόν ἐστι κατηγορικόν· καὶ τοῦτου ὁ λόγος ἐστίν, ὅτι πᾶν τὸ ἔχον τὸν τρόπον τοῦ κατηγορεῖσθαι κατὰ πλειόνων ἐστὶ κατηγορικόν· κατηγορικόν γὰρ εἶναι εἴρηται πολλάκις τὸ πεφυκὸς κατηγορεῖσθαι κατὰ πλειόνων· ἀλλὰ τὸ ἴδιον τοιοῦτόν ἐστι·
20 κατηγορεῖται γὰρ κατὰ τῶν ἀτόμων τοῦ εἶδους οὐ ἐστὶν ἴδιον. Δεῖ μέντοι εἰδέναι δύο τινά· ὅτι τὸ ἴδιον οὐκ ἐστὶν κατηγορικόν πρὸς τὸ εἶδος οὐ ἐστὶν ἴδιον, διότι πρὸς τὸ εἶδος λέγεται εἶναι κατηγορούμενον, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται· καὶ ὅτι ὡσπερ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, οὕτω καὶ τὸ ἴδιον διχῶς λαμβάνεσθαι δύναται· ἢ ἀντὶ τοῦ πράγματος τοῦ ὑποκειμένου τῇ
25 ἐπινοίᾳ, ἢ ἀντὶ τῆς ἐπινοίας τοῦ ἰδίου ἐν τῇ πρὸς τὸ πᾶγμα σχέσει.

Καθὸ μὲν οὖν σημαίνει τὴν ἐπίνοιαν, τὸ ἴδιον ἐστὶν κατηγορικόν· ἀλλὰ
l. 59 καθὸ σημαίνει τὸ πᾶγμα τὸ ὑποκείμενον τῇ ἐπινοίᾳ, οὐκ ἐστὶν κατηγορικόν· τὸ γὰρ γελαστικόν οὐκ ἐστὶν κατηγορικόν ὡς πᾶγμα, ἀλλ' ὡς ἐπίνοια.

Τότε πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα λέγω· πρὸς μὲν τὸ πρῶτον, ὅτι συγχωρῶ
30 τὸ κατηγορικόν εἶναι κοινόν· ὅτι δὲ τὸ ἴδιον οὐκ ἐστὶν κοινόν, ἀληθές ἐστὶν τῇ πρὸς τὸ εἶδος ἀποβλέψει οὐ ἐστὶν ἴδιον, ἀλλὰ τῇ πρὸς τὰ τοῦ εἶδους ἄτομα κοινόν δύναται εἶναι, καὶ οὕτως ἐστὶν κατηγορικόν. Ἐντεῦθεν δὲ δῆλη καὶ ἡ πρὸς τὸ λοιπὸν λύσις· ψεῦδος γὰρ ἐστὶν, ὅτι τὸ ἴδιον οὐ κατηγορεῖται κατὰ πλειόνων.

35 Ζητεῖται εἰ τὸ ἴδιόν ἐστιν κατηγορικόν διακεκριμένον εἰδικῶς τοῦ συμβεβηκότος καὶ ἀντιδιηρημένου αὐτῷ, καὶ δοκεῖ μή· τὸ γὰρ ἀνώτερον καὶ κατώτερον οὐκ ἀντιδιήρηται· τὸ δὲ ἴδιον κατώτερόν ἐστι τοῦ συμ-

βεβηκότος. Ἡ μείζων φανερά· τὸ γὰρ ἀνώτερον καὶ κατώτερον ταυτόν εἰσιν οὐσιωδῶς. Τὴν ἐλάττω δείκνυσιν ὁ Βοήτιος λέγων, ὅτι τὸ ἴδιον ἐκ τοῦ γένους τῶν συμβεβηκότων πηγάζει. Τὸ ἴδιον ἄρα οὐκ ἔστιν ἀντιδιηρημένον τῷ συμβεβηκότι.

Ἔτι, τὸ ἔξω τῆς οὐσίας τοῦ εἶδους ἐν τῷ εἶδει ὄν συμβεβηκός ἐστι· τοιοῦτον δὲ τὸ ἴδιον συμβεβηκός· ἄρα. Ὅτι δὲ τοιοῦτον τὸ ἴδιον, δῆλον· πρὸς γὰρ τὴν οὐσίαν τοῦ εἶδους ἢ ὕλη καὶ τὸ εἶδος μόνον ζητεῖται· τὸ δὲ ἴδιον οὐδὲν τούτων ἐστίν. Ἀλλ' οὐδὲν συμβεβηκός ἀντιδιήρηται τῷ συμβεβηκότι· τὸ γὰρ ταυτόν οὐκ ἀντιδιήρηται ἑαυτῷ. Τὸ συμβεβηκός ἄρα καὶ τὸ ἴδιον οὐκ ἀντιδιήρηται. 10

Ἄλλ' εἰς τοῦνακτίον ἐστίν ὁ Πορφύριος τιθεὶς αὐτὰ διάφορα κατηγορικά.

Δεῖ τοίνυν πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα λέγειν, ὅτι τὸ ἴδιον καὶ τὸ συμβεβηκός εἰσὶ διάφορα κατηγορικά, ἂν τε ὡς πράγματα λαμβάνωνται, ἂν τε ὡς ἐπίνοιαι. Εἰδέναι μέντοι χρεῖ, ὅτι τὸ συμβεβηκός διχῶς λαμβάνεσθαι δύναται· ἐνὲ μὲν τρόπῳ ὡς πᾶν ἐκεῖνο ὅπερ ἀντιδιήρηται τῇ οὐσίᾳ, καὶ οὕτως οὐκ ἔστι κατηγορικόν, καὶ οὕτω τὸ ἴδιον περιέχεται ὑπὸ τὸ συμβεβηκός, διότι τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐστίν ἀνώτερον πρὸς τὸ ἴδιον τὸ συμβεβηκός· ἄλλον δὲ τρόπον λαμβάνεσθαι δύναται ὡς πᾶν ἐκεῖνο ὅπερ οὐκ ἀφορίζει ἑαυτῷ τοιόνδε τι ὑποκείμενον, καὶ οὕτως ἐστὶ κοινὸν ἀντιδιηρημένον τῷ ἰδίῳ καὶ διακεκριμένον τοῦ ἰδίου, εἴτε λαμβάνοιτο ὡς πρᾶγμα, f. 59 r εἴτε ὡς ἐπίνοια.

Ἔτι δῆλον, ὅτι εἰσὶν ἀντιδιηρημένα ἐκ τοῦ διαφόροις τρόποις κατηγορεῖσθαι αὐτά. Τὸ μὲν γὰρ συμβεβηκός κατὰ πλειόνων εἰδῶν, τὸ δὲ ἴδιον καθ' ἑνός· καὶ τὸ μὲν ἄνευ ἀντιστροφῆς πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἴδιον μετ' ἀντιστροφῆς πρὸς τὸ εἶδος οὐ ἔστιν ἴδιον. Καὶ τὸ μὲν κτίζεται ἐκ τῶν ἰδίῳ ἀρχῶν τοῦ ὑποκειμένου καὶ τῶν οὐσιωδῶν· τὰ γὰρ ἴδια πάθη ταῖς οὐσιώδεσιν εἶδεσιν ἔπονται τῶν ὑποκειμένων· τὸ δὲ συμβεβηκός κτίζεται ἐκ τῶν πρώτων ποιότητων, οἷον τὸ ἐν τῷ κόρακι μέλαν ἔπεται διὰ τὴν τοιάνδε μίξιν τῶν πρώτων ποιότητων, καὶ ἡ συμπλοκὴ τούτων συμβεβηκός ἐστὶ τῇ ὕλῃ, καὶ οὐ τῷ εἶδει. Ἐκ τῶν προειρημένων δὲ δῆλη καὶ ἡ πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα λύσις· τὸ γὰρ συμβεβηκός, καθὼς διορίζει ἑαυτῷ ὑποκείμενον, οὔτε καθόλου ἐστὶ πρὸς τὸ ἴδιον καὶ ἀρχὴ αὐτοῦ, οὔτε ταυτόν ἐστὶ τῷ ἰδίῳ.

Ἐπομένως τούτοις ζητεῖται εἰ ἀνηρημένου τοῦ ἰδίου, ἀναιρεῖται τὸ ὑποκείμενον οὐ ἔστι τὸ ἴδιον, καὶ δοκεῖ μή, διότι ἀναιρουμένου τοῦ συμβεβηκότος, οὐ δεῖ ἀναιρεῖσθαι τὸ ὑποκείμενον· οὐ γὰρ τὸ ὑποκείμενον τοῦ συμβεβηκότος ἦρτηται, ἀλλὰ τὸ ἀνάπαλιν μᾶλλον· τὸ δὲ ἴδιόν ἐστι συμβεβηκός οὐ ἔστιν ἴδιον.

Ἔτι, ἀνηρημένου τοῦ ὑστέρου, οὐ δεῖ ἀναιρεῖσθαι τὸ πρότερον, διότι 40

τὸ πρότερον οὐκ ἤρτηται τοῦ ὑστέρου· ἀλλὰ τὸ ἴδιόν ἐστιν ὑστερον τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά.

Ἄλλ' εἰς τοῦναντίον ἐστὶν ὁ Πορφύριος λέγων ὅτι, μὴ ὄντος τοῦ ἰδίου, οὐδὲ τὸ ὑποκείμενόν ἐστιν, ἤγουν μὴ ὄντος γελαστικοῦ οὐδὲ ἀνθρωπός ἐστιν.

6 Πρὸς τὸ ζήτημα λέγω ὅτι, ἀνηρημένου τοῦ ἰδίου, ἀναιρεῖται τὸ ὑποκείμενον, καὶ ὅτι τοῦτο οὐ δεῖ νοεῖσθαι πρῶτως, ἀλλὰ μετοχικῶς. Τὸ πρῶτον δείκνυμι οὕτως· τίθεμένου τοῦ εἶδους, τίθεται τὸ ἴδιον αὐτοῦ, διότι τὸ ἴδιον ἀχωρίστως ἐνυπάρχει τῷ οὐ ἐστὶν ἴδιον. Τούτου οὖν οὕτως ἔχοντος, λέγω ὅτι, ἀναιρουμένου τοῦ ἰδίου, ἢ ἀναιρεῖται τὸ ὑποκείμενον, 10 ἢ μένει· εἰ ἀναιρεῖται, ἔχω τὸ προκείμενον· εἰ μένει, καὶ τίθεμένου τοῦ ὑποκειμένου, τίθεται τὸ ἴδιον, ὡς ἡ πρώτη ὑπόθεσις λέγει. Ἀναιρουμένου
Γ. 60 ἄρα τοῦ ἰδίου, μένει τὸ ἴδιον, καὶ οὕτως ἔσονται ἅμα δύο ἀντιφατικά, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. Καταλείπεται τοίνυν, ὅτι ἀναιρουμένου τοῦ ἰδίου, ἀναιρεῖται τὸ ὑποκείμενον. Τὸ δεύτερον δείκνυμι οὕτως, ὅτι τὸ ἴδιον οὐκ 15 ἐστὶν αἰτία τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐστὶ τὸ ἀνάπαλιν, τὸ ὑποκείμενον αἰτία τοῦ ἰδίου· ἐκ τῆς ἀναιρέσεως ἄρα τοῦ ἰδίου ἔπεται ἡ ἀναιρέσις τοῦ ὑποκειμένου. Τοῦτο δὲ οὐκ ἐστὶ πρῶτως ἢ αἰτιωδῶς, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν καὶ κοινωνικῶς, καὶ αὕτη ἡ κοινωνία, οὐ νοεῖται χρόνῳ ἀλλὰ φύσει, διότι τὸ ἴδιον καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀναιρεῖται τῷ αὐτῷ χρόνῳ, 20 ἀλλ' οὐχ ἅμα τῇ φύσει, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν ἀναιροῦνται, διότι ἡ ἀναιρέσις τοῦ ὑποκειμένου ἐστὶν αἰτία τῆς ἀναιρέσεως τοῦ ἰδίου, καὶ οὐ τὸ ἀνάπαλιν.

Τότε πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα λέγω· πρὸς μὲν τὸ πρῶτον ὅτι, ἀναιρουμένου τοῦ συμβεβηκότος, οὐ δεῖ ἀναιρεῖσθαι τὸ ὑποκείμενον, ἀληθές ἐστὶν, εἰ εἶη τὸ συμβεβηκὸς κοινόν· ἀλλ' εἰ ἐστὶν ἴδιον, οὐκ ἀνάγκη· καὶ ὅτι 25 τὸ ὑποκείμενον οὐκ ἐστὶν ἠρτημένον τοῦ συμβεβηκότος, ἀληθές ἐστὶ, καὶ ἢ ἴδιον τὸ συμβεβηκός· ἔχει μέντοι οὐσιώδη παράθεσιν πρὸς αὐτό, ὡπερ ἢ ἴδια αἰτία καὶ ποιητικὴ πρὸς τὸ ἴδιον ἀποτελέσμα, καὶ διὰ τοῦτο, ἀνηρημένου τοῦ ἰδίου ἀποτελέσματος, ἀναιρεῖται ἢ αἰτία ἢ φυλάττουσα ἐν τῷ εἶναι. Οὕτως, ἀναιρουμένου τοῦ ἰδίου, ἀναιρεῖται τὸ τούτου ὑποκείμενον.

30 Πρὸς δὲ τὸν δεύτερον λόγον φημί, ὅτι συγχωρῶ, ἀναιρουμένου τοῦ ὑστέρου, μὴ ἀναιρεῖσθαι τὸ πρότερον, εἰ μὴ τοῦτο τὸ πρότερον ἔχει οὐσιώδη καὶ ὑπαρκτικὴν τάξιν πρὸς τὸ ὑστερον· τότε γάρ, ἀναιρουμένου τοῦ ὑστέρου, ἀναιρεῖται τὸ πρότερον, ὡπερ ἀναιρουμένου τοῦ ἀποτελέσματος καθ' αὐτό, ἀναιρεῖται ἢ αἰτία συντηροῦσα αὐτό. Τὸ δὲ ὑποκείμενον 35 ἔχει οὐσιώδη τάξιν εἴτουν ὑπαρκτικὴν πρὸς τὸ ἴδιον. Ἄρα, καὶ τὰ λοιπά.

Ζητεῖται ἐπὶ πᾶσιν εἰ τὸ ἴδιον κτίζεται ἐκ τῶν ἰδίων ἀρχῶν τοῦ ὑποκειμένου, καὶ λέγω ἄνευ ἐπιχειρημάτων εἰς τοῦναντίον διὰ συντομίαν, ὅτι ἐνταῦθα δεῖ διαιρεῖν, διότι τὰ ἴδια πάθη τοῦ ὑποκειμένου ἢ ἐνέργειαί

εἰσι τοῦ ὑποκειμένου, ἢ ἐπόμενα τῇ ἐνεργείᾳ, ὡσπερ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ f. 60 ὅτι ἴδια ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ τὸ νοεῖν, ἀλλὰ τὸ εἶναι δεκτικὸν ἐπιστήμης ἐστὶν ἴδιον πάθος τοῦ ἀνθρώπου, ἐπόμενον ταύτῃ τῇ ἐνεργείᾳ ἣτις ἐστὶ τὸ νοεῖν. Εἰσὶ δὲ ἄλλα ἴδια πάθη, ἅπερ οὐκ εἰσὶν ἐνέργειαι οὐδὲ ἐπόμενα τῇ ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσὶν ἐξωθεν· ἐν τῷ ὑποκειμένῳ μέντοι οὕτως ἔχουσιν, ὥστε τὸ ὑποκείμενον ἔχει τινὰ ἐπιτηδειότητα πρὸς τὰ τοιαῦτα πάθη· ὡσπερ ἴδιον τοῦ διαφανοῦς πάθος ἐστὶν τὸ φῶς, τὸ μέντοι γε φῶς ἢ τὸ λάμπειν οὐκ ἐνυπάρχει τῷ διαφανεῖ ποιητικῶς ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ διαφανοῦς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ πεφωτισμένου σώματος· ὁμοίως πρὸς τὸ φῶς ἔχει τὸ διαφανὲς ἐπιτηδειότητα, διότι τελειοῦται αὐτῷ τῷ φωτὶ ἐνεργείᾳ γινόμενον. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκλείψεως ἔχει ἴδιον γὰρ πάθος αὐτὰ τῆς σελήνης, ὁμοίως οὐ κτίζεται ποιητικῶς καὶ ἀρκούντως ὑπὸ τῆς σελήνης, ἀλλὰ μᾶλλον τῇ παραθήκῃ τῆς γῆς καὶ τῇ ἐπιπροσθήσει, ἣτις ἐστὶν ἐξωτερικόν τι· συνεργεῖ μέντοι πρὸς τοῦτο τὸ πάθος αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, ἢ σελήνη δηλονότι κινουμένη, ἐπεὶ εἴγε ἐπαύσατο κινουμένη, οὐκ ἂν ἐξέλιπεν ἐπιπροσθούσης τῆς γῆς. Τούτων τοίνυν ὑποθεθέντων, φημί ὅτι τὰ ἴδια πάθη τοῦ ὑποκειμένου, εἴτε αἰ ἐνέργειαι, εἴτε τὰ ἐπόμενα τῇ ἐνεργείᾳ, κτίζονται ποιητικῶς ἐκ τῶν ὑποκειμένων· τὰ δὲ ἐξωθεν οὐ γίνονται ποιητικῶς καὶ ἀρκούντως ἐκ τῶν ἰδίων ὑποκειμένων· συνεργεῖ μέντοι γε πρὸς ταύτας τὸ ὑποκείμενον. 20

Leçon XVI.

De l'accident.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΗ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΟΣ.

Συμβεβηκὸς δὲ ἐστὶν ὃ γίνεταί καὶ ἀπογίνεται.

Διαλέγεται νῦν ἡμῖν ὁ Πορφύριος περὶ τοῦ κατηγορικοῦ ὅπερ λέγεται 25 συμβεβηκός, καὶ ἔπερ κατηγορεῖται ἐν τῷ ὅποσον τί ἐστὶν ἐπουσιωδῶς καὶ οὐκ ἀφωρισμένως, ἀλλ' ἄνευ ἀντιστροφῆς, καὶ πρὸς τοῦτο προχωρεῖ οὕτως. Ὅριζεταί αὐτὸ τριχῶς, καὶ διαιρεῖ, καὶ ἀποσκευάζεται ἀπορίαν τινὰ, ἐξ ἧν ὤρισάτο τὸ συμβεβηκὸς ἀναθρώσκουσιν, καὶ ἐξ ἧν διείλεν αὐτό. Καὶ ἐστὶν ἡ ἀπορία τοιαύτη. Εἶπεν ἂν τις πρὸς τὸν Πορφύριον· 30 συμβεβηκὸς εἶρηκας εἶναι ὃ γίνεταί καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς, καὶ νῦν διαιρῶν λέγεις εἶναι τι συμβεβηκὸς | ἀχώριστον· f. 61 ἢ διαίρεσις τοίνυν μάχεται τῷ ἔρισμῳ. Πρὸς τοῦτο τοίνυν φησὶν ὁ Πορφύριος ὅτι, εἰ καὶ ἐστὶ τι συμβεβηκὸς ὅπερ πραγματικῶς οὐ δύναται

ἀπεινά, οὐδὲν ἦττον μέντοι δυνίσεται χωρίζεσθαι διὰ τοῦ νοῦ, καὶ οὕτω δοκεῖ δύνασθαι τι συμβεβηκὸς ἀπεινά: τοῦλάχιστον τῆ ἐνεργείᾳ τοῦ νοῦ· δύναται γὰρ νοεῖσθαι χωρὶς μελανίας κόραξ, καὶ Αἰθίοψ λάμπων τῷ χρώματι.

6

Σημειώσεις.

Ἐνταῦθα δεῖ σημειοῦσθαι, ὅτι ἐνίλλαξε τὴν τάξιν τῆς διδασκαλίας, οὐ διαιρούμενος τὰ σημαίνόμενα ἀλλ' εὐθύς ὑπογράφων, εἰδὼς τὴν ὑπογραφὴν πᾶσι τοῖς συμβεβηκὸς ἐφαρμόζουσιν· ὀρίζεται γὰρ ἐνταῦθα τὸ συμβεβηκὸς ἐν τῇ πρὸς τὸ ἴδιον ὑποκειμένον παραθέσει· οὕτω δὲ τὸν
10 αὐτὸν λόγον ἔχει τὸ συμβεβηκὸς τοῦ τε νοεῖσθαι καὶ τοῦ ὑπάρχειν.

Ἐτι, ἀχώριστον συμβεβηκὸς ἐνταῦθα ὁ Πορφύριος λέγει κατὰ τινὰς οὐχ ὅπερ οὐδενὶ τρόπῳ ἂν εἴη χωριστόν, ἀλλ' ὅπερ δυσκόλως χωρίζεται· ἄλλως γάρ, φασίν, οὐδὲν ἂν διέφερε τοῦ ἰδίου τὸ συμβεβηκὸς· τὸ γὰρ ἰδίον ἐστὶν ἀχώριστον οὕτως, ὡς μηδὲν χωρίζεσθαι τοῦ ὑποκειμένου.

Ἐτι, τῆ ἐξ ἀναίρεσεως ὑπογραφῆς νῦν πρῶτον ἐπὶ τοῦ συμβεβηκὸς ἐχρίσατο, διότι πρότερον ἀδύνατον ἦν αὐτῇ χρίσασθαι, ἐτι ἀγνώστων οὐσῶν ἀπασῶν τῶν φωνῶν· τῷ γὰρ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς ὑπογραφῆς ἐπὶ τῶν ὑστάτων ἐν πολλοῖς ὁμογενέσι χρώμεθα, εἴ γε τὸν ὀρισμὸν ἐκ τῶν φανερῶν ἀποδίδοσθαι δεῖ.
15

Ἐτι, ὁπόταν λέγῃ τὸ συμβεβηκὸς εἶναι αἰεὶ ἐν ὑποκειμένῳ ὑφιστάμενον, τοῦτό φησιν οὐχ ὅτι αἰεὶ ἐστὶν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ὅτι τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ αἰεὶ ἔχει, καὶ οὐδέποτε ἄλλως. Τίθησι δὲ ταύτην τὴν κατάφασιν, διότι ἄνευ ταύτης ἢ τῶν τεσσάρων κατηγορικῶν ἀναίρεσις ἡδύνατο ἂν εἰσάγειν καὶ ἄλλα τινὰ παρὰ τὸ συμβεβηκὸς, τοῦλάχιστον τὰς ψιλὰς λεγομένας ἐπινοίας· τούτων γὰρ ἐκάστη οὐδὲν τῶν
20 τεσσάρων ἐκείνων ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ὑπαρξίν ἔχει ἐν ὑποκειμένῳ.

Καὶ ἄλλα δὲ σημειοῦσθαι προσήκοντα ἐκ τῶν ζητημάτων τῶν αὐτίκα τεθησομένων ἀναφανίσονται. Διὸ δεῖ ζητῆσαι νῦν καὶ περὶ τοῦ συμβεβηκὸς τινὰ ἀναγκαῖα, ὡςπερ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων.

30

Ζητήματα.

Ζητεῖται πρῶτον εἰ τὸ συμβεβηκὸς ἐστὶ κατηγορικόν, καὶ δοκεῖ μή, f. 61^v διότι πᾶν κατηγορικόν | ἐστὶ καθόλου, τὸ δὲ καθόλου ἐστὶν ἀφθαρτόν· ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἐστὶ φθαρτόν, διότι συμβεβηκὸς ἐστὶν ὅπερ πάρεστί τε καὶ ἄπεστι χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς· τὸ δὲ τοιοῦτόν ἐστι φθαρτόν· ἄρα, καὶ τὸ συμπέρασμα.
25

Ἐτι, τὸ καθόλου ἐστὶ πανταχοῦ καὶ αἰεὶ. Ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς οὐκ

ἔστι πανταχοῦ καὶ αἰεί. Τὸ συμβεβηκὸς ἄρα οὐκ ἔστι καθόλου. Ἡ μείζων δείκνυται ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἰστέρων ὅπου λέγεται, ὅτι τὸ καθόλου ἔστι πανταχοῦ καὶ αἰεί. Ἡ ἐλάττων φανερά, διότι τὸ συμβεβηκὸς νῦν ἔστι καὶ ἐνταῦθα, ὡς δῆλον ἐπὶ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος καὶ τῶν ὁμοίων.

Ἄλλ' εἰς τοῦναντίον ἔστιν ὁ Πορφύριος τιθεὶς τὸ συμβεβηκὸς εἶναι ⁵ κατηγορικόν.

Πρὸς τὸ ζήτημα λέγω, ὅτι τὸ συμβεβηκὸς ἔστι κατηγορικόν καὶ καθόλου, διότι ἐκεῖνο ἔστι κατηγορικὸν ὅπερ πέφυκε κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι· τὸ δὲ συμβεβηκὸς τοιοῦτόν ἐστιν· κατηγορεῖται γὰρ Σωκράτους καὶ Πλάτωνος, ὥστε κατὰ πλειόνων. 10

Δεῖ μέντοι γε νοεῖν, ὅτι τὸ συμβεβηκὸς οὐ λέγεται καθόλου τῇ ἀποβλέψει τῶν ὑπὲρ αὐτό, διότι εἰ καὶ τῇ πρὸς ταῦτα ἀποβλέψει κατὰ πλειόνων κατηγορεῖται, ὁμοίως οὐκ ἔχει τὸν λόγον τοῦ συμβεβηκός, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν λόγον τοῦ γένους, ὡς ὅταν λέγωμεν τὸ λευκὸν εἶναι χρῶμα, ἢ τὸ ψιμμίδιον κεχρωσμένον· ἐνταῦθα γὰρ τὸ χρῶμα ἢ τὸ κεχρωσμένον ἔστι ¹⁵ γένος μᾶλλον ἢ συμβεβηκός, ἀλλὰ λέγεται κατηγορικὸν διακεκριμένον τῶν ἄλλων τῇ πρὸς τὰ πολλὰ ὑποκείμενα ἀποβλέψει, ὧν κατηγορεῖται παρώνυμως, διότι ἐν τῇ τούτων σχέσει ἔχει τὸν τοῦ συμβεβηκός λόγον. Ἐπέκεινα δὲ δεῖ νοεῖν ὅτι, ὡς περ τὸ γένος, τὸ εἶδος ἢ διαφορά, τὸ ἴδιον δύναται λαμβάνεσθαι ἀντὶ τοῦ πράγματος καὶ ἀντὶ τῆς ἐπινοίας, οὕτω ²⁰ καὶ τὸ συμβεβηκὸς λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ πράγματος καὶ ἀντὶ τῆς ἐπινοίας· ἐνίστε μὲν γὰρ λαμβάνεται ὡς ὄνομα, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν λέγουσι συμβεβηκός, ὅπερ ἔστι πρᾶγμα· ἐνίστε δὲ λαμβάνεται ὡς ἐπίνοια, οἷον τὸ λευκὸν ἔστι συμβεβηκός· αὕτη ἔστι κατηγορία παρώνυμος τῆς ἐπινοίας κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, ὡς περ αὕτη· τὸ ζῦφόν ἐστι γένος. Τὸ συμβεβηκὸς ²⁵ γοῦν ἔστι κατηγορικόν, καθό ἔστιν αὕτη ἢ ἐπίνοια ἢ συγκεκριμένη.

Τότε πρὸς τοὺς λόγους φημί· πρὸς μὲν τὸν πρώτον, ὅτι τὸ καθόλου ἔστιν ἀφθαρτον καθ' αὐτό, κατὰ συμβεβηκὸς μέντοι γε δύναται εἶναι ^{f. 62} φθαρτὸν τῇ φθορᾷ τῶν καθ' ἕκαστα· καὶ πάλιν τὸ συμβεβηκὸς ἔστι φθαρτόν, τὸ μερικόν, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς καθόλου ἔστιν ἀφθαρτον τῇ ³⁰ διαδοχῇ τῆς γενέσεως τῶν ἰδίων ἀτόμων.

Πρὸς δὲ τὸν δεῦτερον· τὸ καθόλου ἔστι πανταχοῦ καὶ αἰεί, οὐχ ὅτι ἔστιν ἐν τόπῳ καθ' αὐτό, ἀλλὰ διότι ἔχει ἀδιαφόρως καὶ κατὰ ἀπόφασιν τόπου καὶ χρόνου· οὐ διορίζει γὰρ ἑαυτῷ τόπον καὶ χρόνον· καὶ πάλιν τὸ συμβεβηκὸς οὐκ ἔστι πανταχοῦ καὶ αἰεί, τὸ μερικόν, τότε δηλονότι· ἢ ³⁵ τότε. Ἄλλὰ τὸ καθόλου οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα καὶ νῦν· οὐ γὰρ ἀφορίζει ἑαυτῷ τόπον ἢ χρόνον.

Ζητεῖται ἐπομένως περὶ τοῦ συμβεβηκός εἰ καλῶς ὠρίσται τῷ γίνε-

σθαι καὶ ἀπογίνεσθαι χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς. Καὶ δοκεῖ
 πρῶτον, ὅτι οὐ καλῶς, διότι πᾶν οὕτω γινόμενον καὶ ἀπογινόμενόν ἐστι
 χωριστόν· ἀλλ' οὐ πᾶν συμβεβηκός ἐστι χωριστόν· καὶ οὕτως ὁ ὅρισμός
 ὁ ἀποδεδομένος οὐ καλῶς ἀποδέδοται· οὐ γὰρ παντὶ ἀρμόζει τῷ περιεχο-
 6 μένω ὑπὸ τὸ ὀριστόν.

Ἔτι, ὁ θάνατος συμβαίνει τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἡ καῦσις τῇ οἰκίᾳ, καὶ
 ἡ μελανία τῷ κόρακι· ἀλλὰ ταῦτα οὐ δύνανται γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι
 χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς· καὶ ἐάν τις εἴπῃ καθὼς δοκεῖ λέγειν
 ὁ Πορφύριος, ἔτι ταῦτα δύνανται παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ἀπεῖναι
 10 αὐτοῦ κατὰ τὸν νοῦν, διότι δύναμαι νοεῖν τὴν οἰκίαν οὐ νοῶν τὴν καῦσιν,
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, λέγω ἀπεναντίας, ὅτι οὗτος ὁ ὅρισμός τοῦ
 συμβεβηκός ὀφείλει χωρίζειν τὸ συμβεβηκός τοῦ ἰδίου· διὰ δὲ τούτου
 τοῦ ὀρισμοῦ οὕτω νοουμένου οὐκ ἂν διαφέρῃ τὸ συμβεβηκός τοῦ ἰδίου,
 διότι δύναμαι νοεῖν τὸ ὑποκείμενον χωρὶς τοῦ ἰδίου, εἴον τὸν ἀνθρωπον
 15 χωρὶς τοῦ τῆς ἐπιστήμης δεκτικοῦ. Τότε ἄρα διὰ τούτου τοῦ ὀρισμοῦ τὸ
 συμβεβηκός καὶ τὸ ἴδιον οὐκ ἂν διακρίνοντο.

Ἄλλ' εἰς τοῦναντίον ἐστὶν ὁ Πορφύριος, ἀποδιδούς τοῦτον τὸν
 ὀρισμόν.

Δεῖ τοίνυν λέγειν, ὅτι αὕτη ἡ ὑπογραφή τοῦ συμβεβηκός (οὐ γὰρ
 20 ἂν κυρίως λέγοιτο ὀρισμός) καλῶς ἀποδέδοται, εἴτε ἀποδέδοται τῷ συμ-
 βεβηκόςτι καθὸ ἐστὶ πρᾶγμα, εἴτε καθὸ ἐστὶν ἐπίνοια. Καὶ πρῶτον
 f. 62^v δεῖκνυμι, ὅτι καλῶς ἀποδέδοται τῷ συμβεβηκόςτι | ὡς ἐπινοία, διότι ἡ
 ἐπίνοια τοῦ συμβεβηκός ἀποδίδεται ἐκείνῳ τῷ ἀντικειμένῳ ὃ δύναται
 ἐνυπάρχειν καὶ μὴ ἐνυπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ· τοῦτο δὲ δηλοῦται διὰ
 25 τῆς ἀποδεδομένης ὑπογραφῆς τῆς, ὅτι συμβεβηκός ἐστὶ τὸ δυνάμενον
 γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι, καὶ τὰ ἐξῆς· ὥστε τοῦτο τὸ ἀναφορικόν, τὸ ὃ,
 κατηγορεῖσθαι ὑλικῶς καὶ ὡς γένος κατὰ τῆς ἐπινοίας τῆς συγκεκριμένης
 τοῦ συμβεβηκός, ὡς ἂν ἦ ὁ νοῦς τοιοῦτος· συμβεβηκός ἐστὶν ὃ γίνεται,
 καὶ τὰ ἐξῆς, τουτέστιν ἡ ἐπίνοια τοῦ συμβεβηκός ἀποδίδεται τῷ πράγ-
 30 ματι τῷ δυναμένῳ παρεῖναι καὶ ἀπεῖναι, ὡσπερ ἐάν λέγηται· σιμύ, ἐστὶ
 ῥίς κοίλη. Τὸ δὲ· γίνεται καὶ ἀπογίνεται, λέγει τρόπον τῆς ὑπάρ-
 ξεως, οὐ τῷ λόγῳ θεμελιούται ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· ὅθεν διὰ τούτων τῶν
 δύο ἱκανῶς ἔχει τὸ εἶναι πᾶσα ἐπίνοια, δηλονότι διὰ τοῦ ἰδίου ἀντικει-
 μένου εἴπουν ὑποκειμένου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρξεως, οὐ τῷ λόγῳ
 35 θεμελιούται ἐν τῷ ἀντικειμένῳ. Καὶ διὰ τούτων ἄρα τῶν δύο ἔχει τὸ
 ἱκανῶς ὀρίζεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο αὕτη ἡ ὑπογραφή, ἂν ἀποδιδῶται τῇ
 ἐπινοίᾳ τοῦ συμβεβηκός, καλῶς ἀποδέδοται, ὡς καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς
 ἐπινοίας ταύτης καὶ τὸν τῆς ὑπάρξεως τρόπον περιλαμβάνουσα.

Ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τοῦ συμβεβηκότος καλῶς ἀποδίδεται, ἤγουν τῷ πράγματι τῷ ὑποκειμένῳ τῇ ἐπινοίᾳ· πᾶσα γὰρ ὑπογραφή σημαίνουσα πῶς τὴν οὐσίαν τοῦ ὀριστοῦ καὶ χωρίζουσα ἀπὸ παντὸς ἄλλου καλῶς ἀποδίδεται, ὡς ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Τοπικῶν λέγεται περὶ τοῦ ὀρισμοῦ. Ἄλλὰ ὁ λόγος οὗτος τοῦ συμβεβηκότος πρῶτον μὲν σημαίνει τὴν οὐσίαν ἢ ἡγουν τὴν ὑπαρχῆν τοῦ συμβεβηκότος, διότι ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ συμβεβηκότος ἐστὶ τὸ ἐνυπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ, ὡς ὁ Φιλόσοφος ἐν ἐβδόμῳ τῶν Μετὰ τὰ φυσικά βούλεται, ὅτι τὸ εἶναι τοῦ συμβεβηκότος ἐστὶ τὸ ἐνυπάρχειν. Ἄπτεται γοῦν τούτου τὸ μέρος τοῦ λόγου ἐν ᾧ λέγεται· ὁ γίνεται, ἤγουν ἐνυπάρχει· καὶ ἐν τῷ λέγειν· ἀπογίνεται ἄπτε- 10 ται τινος ἀνήκειντος πρὸς τὸν λόγον τοῦ κοινοῦ συμβεβηκότος· ἐκ γὰρ τοῦ λόγου τοῦ κοινῶς συμβεβηκότος ἐστὶ τὸ μὴ ἀφορίζειν ἑαυτῷ αἰτίαν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ τοῦτο ἐνυπάρχει παντὶ συμβεβηκότι κοινῶ, καὶ ταύτῃ διενήνοχε τοῦ ἰδίου, διότι τὸ ἴδιον ἀφορίζει ἑαυτῷ αἰτίαν ἐν ὑποκειμένῳ διωρισμένῳ, τὸ δὲ κοινὸν συμβεβηκὸς οὐκ ἀφορίζει, εἴτε χωριστόν 15 ἐστίν, εἴτε ἀχώριστον. Καὶ περὶ μὲν τοῦ χωριστοῦ φανερόν ἐστίν· ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ ἀχώριστου δεῖλον ἐντεῦθεν· ἢ γὰρ ἐν τῷ κόρακι μελανία οὐκ ἀφορίζει ἑαυτῇ τὸν κόρακα, διότι, ὅσον τὸ ἀφ' αὐτῆς, δύναται εἶναι καὶ ἐν ἄλλῳ παρὰ τὸν κόρακα· τοῦτο δὲ φανεροῦται διὰ τούτου τοῦ ὀρισμοῦ ἢ τῆς ὑπογραφῆς ἐν ἣ λέγεται, ὅτι συμβεβηκὸς ἐστίν ὁ γίνε- 20 ται καὶ ἀπογίνεται, καὶ τὰ λοιπά, τουτέστι τὸ συμβεβηκὸς, ὅσον ἀπὸ τοῦ μέρους αὐτοῦ, δύναται μὴ ἐνυπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ διὰ τὸ μὴ ἀφορίζειν ἑαυτῷ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ αἰτίαν, καὶ τούτῳ τῷ ὀρισμῷ χωρίζεται τὸ συμβεβηκὸς παντὸς ἄλλου ὁμογενοῦς, διότι ἐν τῷ λέγειν· συμβεβηκὸς ἐστίν ὁ γίνεται καὶ ἀπογίνεται, χωρίζεται τοῦ μὲν ἰδίου, διότι τὸ 25 ἴδιον τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ ἀφορίζει ἑαυτῷ αἰτίαν ἐν τῷ ὑποκειμένῳ· τοῦ δὲ γένους καὶ τῶν λοιπῶν, διότι ταῦτα οὐ δύνανται γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι, ἢ παρῆναι καὶ ἀπείναι· αἰεὶ γὰρ ἐνυπάρχουσιν ἐκείνῳ οὗ λέγονται εἶναι. Ἄρα, καὶ τὰ ἐξῆς.

Τότε φημί πρὸς τοὺς λόγους· πρὸς μὲν τὸν πρῶτον, ὅτι ὁπόταν λέγηται 30 πᾶν ὁ γίνεται καὶ ἀπογίνεται εἶναι χωριστόν, δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ γινόμενον καὶ ἀπογινόμενον πραγματικῶς ἐστὶ πραγματικῶς χωριστόν, ἀλλὰ τὸ πεφυκὸς γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι οὐ δεῖ εἶναι κατ' ἐνέργειαν καὶ πραγματικῶς χωριστόν· ἢ γὰρ ἐν τῷ κόρακι μελανία, ὅσον ἐκ τοῦ μέρους τῆς μελανίας, δύναται ἀπογίνεσθαι τοῦ κόρακος· ἀλλ' ἢ αἰτία δι' ἣν οὐ χωρίζεται τοῦ 35 κόρακος ἐστίν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ κόρακος, ἢγουν ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ συμπλοκῆς ἢ συνθέσεως, δι' ἣν τὸ τοιοῦτον χρῶμα ἐνυπάρχει τῷ κόρακι. Καὶ ὅταν λέγηται μὴ πᾶν συμβεβηκὸς εἶναι χωριστόν, ἀληθές ἐστίν, ὅτι οὐ πᾶν συμβεβηκὸς πραγματικῶς ἐστὶ χωριστόν· ἅπαν μὲντοι συμβεβηκὸς κοινόν ἐστὶ χωριστόν, διότι πέφυκεν ἀπὸ τῆς ἰδίας φύσεως ἐνυπάρχειν 40